

POSTANOWIENIE

Dnia 18 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Pacuda

w sprawie z powództwa R.M.
przeciwko Centrum [...] - Szpitalowi Miejskiemu w B.
o zapłatę wynagrodzenia,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 18 października 2023 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej
z dnia 9 grudnia 2021 r., sygn. akt VI Pa 52/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1350 (jeden
tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych z odsetkami ustawowymi
(art. 98 § 1¹ kpc) tytułem kosztów zastępstwa procesowego
w postępowaniu kasacyjnym.**

M.G.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej
wyrokiem z dnia 9 grudnia 2021 r. oddalił apelację wniesioną przez powoda R.M.
od wyroku Sądu Rejonowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-
Białej z dnia 27 września 2021 r., oddalającego powództwo o zasądzenie od
pozwanego Centrum [...] – Szpitala Miejskiego w B. kwoty 48.000 zł tytułem

dodatkowego wynagrodzenia za pracę w wysokości po 4000 zł miesięcznie za okres od stycznia 2017 r. do grudnia 2017 r. z ustawowymi odsetkami.

Powód R.M. wniósł do Sądu Najwyższego skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 9 grudnia 2021 r., zaskarżając ten wyrok w całości i zarzucając naruszenie prawa materialnego, to jest art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący, powołując się na art. 398⁴ § 1 pkt 3 k.p.c. oraz art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., podniósł, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące zakresu ochrony stosunku pracy senatora na gruncie art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora. Zagadnienie to, zdaniem skarżącego, wymaga rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, ponieważ mimo stanowiska zajętego już w sprawie skarżącego o sygnaturze I PK 158/18, w kolejnym procesie o uzupełniające odszkodowanie odmówiono mu ochrony stosunku pracy byłego senatora, przyjmując, że ochrona ta nie obejmuje wynagrodzenia byłego senatora świadczącego pracę jako dyrektor szpitala na podstawie powołania dokonanego na podstawie art. 46 ust. 3 ustawy o działalności leczniczej. Tymczasem w sprawie I PK 158/18 uznano, że ochrona przysługująca skarżącemu na gruncie art. 31 ust. 1 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora obejmuje gwarancję płacową odnoszącą się do płac wynikających z umów o pracę zawartych z pracownikami zatrudnionymi na analogicznych stanowiskach pracy, jak też na stanowisku dyrektora szpitala.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Wypada również dodać, iż zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do

rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym wcześniej art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia.

Skarżący w ocenianym wniosku o przyjęcie jego skargi kasacyjnej do rozpoznania powołuje art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., co mogłoby sugerować, że jego zdaniem w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, a także oczywista zasadność skargi. Tymczasem drugiej i trzeciej z wymienionych przesłanek przedsądu nie towarzyszy jakiegokolwiek uzasadnienie, które potwierdzałoby ich występowanie. Uniemożliwia to Sądowi Najwyższemu odniesienie się do tych przesłanek, a w szczególności ocenę, czy faktycznie występują w sprawie.

Co do sygnalizowanego również w ocenianym wniosku istotnego zagadnienia prawnego wypada natomiast przypomnieć, że w przypadku powoływania się na występowanie w sprawie tej przesłanki przedsądu, w uzasadnieniu wniosku (sporządzonym odrębnie od uzasadnienia podstaw kasacyjnych) winno zostać sformułowane zagadnienie prawne oraz przedstawione argumenty prawne, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Zgodnie ze stanowiskiem jednolicie wyrażanym w judykaturze, oznacza to w praktyce, że zagadnienie prawne musi odpowiadać określonym wymaganiom, a mianowicie: 1) być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 1996 r., II UR 5/96, OSNAPiUS 1997 nr 3, poz. 39 i postanowienie z dnia 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01, LEX nr

52571), 2) być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, by umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, nie sprowadzającej się do samej subsumcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 października 2002 r., III CZP 66/02, LEX nr 57240; z dnia 22 października 2002 r., III CZP 64/02, LEX nr 77033 i z dnia 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08, LEX nr 478179), 3) pozostawać w związku z rozpoznawaną sprawą i 4) dotyczyć zagadnienia budzącego rzeczywiście istotne (a zatem poważne) wątpliwości. Istotność zagadnienia prawnego konkretyzuje się zaś w tym, że w danej sprawie występuje zagadnienie prawne mające znaczenie dla rozwoju prawa lub znaczenie precedensowe dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 marca 2010 r., II UK 363/09, LEX nr 577467, czy też z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468).

Zdaniem Sądu Najwyższego, deklarowane we wniosku skarżącego zagadnienie prawne nie spełnia wyżej określonych kryteriów przed wszystkim z tej przyczyny, że problem dotyczący zakresu ochrony stosunku pracy senatora na gruncie art. 31 ust. 1 i 2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora, także w aspekcie ochrony wynagrodzenia za pracę, został szczegółowo i wyczerpująco wyjaśniony w dotyczącym wszak skarżącego wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2019 r., I PK 158/18 (LEX nr 2696842). Wymaga zaś podkreślenia, że nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), podobnie jak nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, OSNAPiUS – wkładka z 2003 r., nr 13, poz. 5).

Lektura pisemnych motywów zaskarżonego wyroku wskazuje z kolei jednoznacznie, że Sąd drugiej instancji respektował kierunek wykładni art. 31 ust. 1

i 2 ustawy o wykonywaniu mandatu posła i senatora przyjęty w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 lipca 2019 r., I PK 158/18. Równocześnie jednak Sąd ten stanął na stanowisku, że z mocy art. 365 k.p.c. jest związany uprzednio wydanym wyrokiem z dnia 25 czerwca 2020 r., VI Pa 74/19, którym nie tylko zmieniono (na korzyść skarżącego) wyrok Sądu pierwszej instancji przywracający skarżącego do pracy u pozwanego na stanowisku starszego asystenta w pełnym wymiarze czasu pracy i ustalono wynagrodzenie miesięczne przysługujące skarżącemu w kwocie 12.500 zł oraz zasądzono na jego rzecz kwotę 82.500 zł tytułem wynagrodzenia za okres pozostawania bez pracy, ale również oddalono dalej idącą apelację skarżącego.

Prawidłowość zastosowania w sprawie wspomnianego art. 365 k.p.c. nie może wszakże podlegać kontroli kasacyjnej Sądu Najwyższego, gdyż skarżący, choć wymienił ten przepis w uzasadnieniu ocenianego wniosku, to jednak nie powołał go w podstawach zaskarżenia. Zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje natomiast skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Jest więc związany granicami skargi kasacyjnej wyznaczonymi jej podstawami, co oznacza, że nie może uwzględniać naruszenia żadnych innych przepisów niż wskazane przez skarżącego. Sąd Najwyższy nie jest bowiem uprawniony do samodzielnego dokonywania konkretyzacji zarzutów lub też stawiania hipotez co do tego, jakiego aktu prawnego (przepisu) dotyczy podstawa skargi. Nie może także zastąpić skarżącego w wyborze podstawy kasacyjnej, jak również w przytoczeniu przepisów, które mogłyby być naruszone przy wydawaniu zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy może zatem skargę kasacyjną rozpoznawać tylko w ramach tej podstawy, na której ją oparto, odnosząc się jedynie do przepisów, których naruszenie zarzucono (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2010 r., I PK 78/10, LEX nr 725005). Niemożliwe jest więc przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na okoliczności, które wykraczają poza podstawy tego środka zaskarżenia, a więc nie mogą być uwzględnione przy jego rozpoznaniu.

Kierując się przedstawionymi motywami, Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że skarżący nie wykazał potrzeby poddania jego skargi kasacyjnej merytorycznemu rozpoznaniu. Dlatego, opierając się na podstawie art. 398⁹ § 2

k.p.c., a w odniesieniu do kosztów postępowania kasacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 99 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w związku z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych, orzekł jak w sentencji postanowienia.

M.G.

[a!]